14808

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիդյան
« 10 » 11 2023թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 0200-23

Ձեռնարկողը՝ ***«ԱՎԱՋ-1» ՍՊԸ***
Արմավիրի մարզ, ք. Վաղարշապատ, Նավասարդյան փ., 6

Գործունեությունը՝ ***Արմավիրի մարզի Գետաշենի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի Արևելյան տեղամասի օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ***
Արմավիրի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի պարտականությունները կատարող՝ Խաչիկ Մարտիրոսյան

Առդիր՝ 4 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 0200-23

< 10 > նոյեմբերի **2023թ.**

Արմավիրի մարզի Գետաշենի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի Արևելյան տեղամասի օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ

Ձեռնարկող՝	«ԱՎԱԶ-1» ՍՊԸ
Ներկայացված նյութեր՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտ /Գ կատեգորիա/
Գտնվելու վայրը՝	Արմավիրի մարզ, Մեծամոր համայնք Գետաշեն բնակավայր

Ներածական մաս Գետաշենի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի Արևելյան տեղամասը գտնվում է Արմավիրի մարզի Մեծամոր համայնքի Գետաշեն բնակավայրի վարչական տարածքում, Արաքս գետի ձախ ափին, ՀՀ պետական սահմանի հարևանությամբ, ընդգրկում է Արաքս գետի ավազանն ու զբաղեցնում է 31.02հա տարածք:

Մոտակա բնակավայրերն են Գետաշեն, Բերքաշատ, Շենավան և Նոր Կեսարիա բնակավայրերը:

Հայցվող արևելյան տեղամասի տարածքը ներկայացված է գյուղատնտեսական նպատակային նշանակության այլ գործառնական նշանակության հողերով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 6-րդ մասի 2-րդ կետի ա. ենթակետի համաձայն, նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է Գ կատեգորիայի գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Օգտակար հանածոյի որակական հատկանիշները պետք է համապատասխանեն «Խիճ շինարարական աշխատանքների համար» 8268-82, «Խիճ լեռնային ապարներից շինարարական աշխատանքների համար 23845-86, «Խիճ կոպճից շինարարական աշխատանքների համար 10260-82 և ավազի «Ավազ շինարարական աշխատանքների համար» 8736-2014 ГОСТ-երի տեխնիկական պահանջներին:

Հայցվող 31.02հա տարածքի կոորդինատները ներկայացվում են ստորև (ըստ Arm WGS-84 կոորդինատային համակարգի).

1. X=8408554.60 Y=4433024.61
2. X=8409670.56 Y=4432868.71
3. X=8409244.66 Y=4433012.62
4. X=8409279.75 Y=4433084.75
5. X=8409312.73 Y=4433145.95
6. X=8409303.23 Y=4433162.38
7. X=8409285.40 Y=4433170.63
8. X=8409249.46 Y=4433189.27
9. X=8409236.69 Y=4433200.45
10. X=8409208.74 Y=4433235.32
11. X=8409144.62 Y=4433333.70
12. X=8409080.71 Y=4433367.87
13. X=8409022.01 Y=4433417.93
14. X=8409006.62 Y=4433448.04
15. X=8408960.18 Y=4433459.79
16. X=8408956.05 Y=4433462.98
17. X=8408949.00 Y=4433477.89
18. X=8408883.85 Y=4433495.06
19. X=8408812.85 Y=4433504.51
20. X=8408755.91 Y=4433433.61
21. X=8408690.60 Y=4433400.64
22. X=8408629.67 Y=4433336.95
23. X=8408583.46 Y=4433235.82
24. X=8408542.80 Y=4433201.41
25. X=8408534.54 Y=4433101.20
26. X=8408545.06 Y=4433101.80

Տեղամասի երկրաբանահետախուզական աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվում է հորատել 16 հորատանցք՝ 10.5-11.0մ խորությամբ, 170.6մ ընդհանուր ծավալով:

Հորատումը կիրականացվի ԿԱՄԱԶ 701404 УРБ-2А2 հորատող հաստոցով, կարծր համաձուլվածքային թագիկներով, 103մմ նախնական և 93մմ վերջնական տրամագծով:

Օգտակար հանածոյի հորատհանուկի գծային ելքը պետք է կազմի 98%:

Նախատեսվում է անցնել 3.5մ խորության 9 հետախուզահոր: Հետախուզահորերի զբաղեցրած ընդհանուր մակերեսը կազմում է 54մ^2(յուրաքանչյուր հորինը 6մ^2):

Հետախուզահորերի ծավալը կկազմի՝ 31.5 գծ.մ, կամ 189.0մ^3:

Դաշտային պայմաններում ավազների բնական խտության (բնամասում), ծավալալիրքային զանգվածի և փխրեցման գործակցի որոշման համար հետախուզահորերի անցմանը զուգընթաց նախատեսվում է դաշտային պայմաններում որոշել կուտակի ծավալային և ծավալալիրքային զանգվածների, ինչպես նաև փխրեցման գործակիցը:

ԱԿԽ կուտակի որակական հատկանիշները պարզաբանելու համար նախատեսվում է հորատանցքերը և հետախուզահորերը ենթարկել նմուշարկման: Նախատեսվում է վերցնել 41 նմուշ, այդ թվում 32 հանուկային և 9 ակոսային:

Յուրաքանչյուր հորատանցքից նախատեսվում է վերցնել 2 հանուկային նմուշ, յուրաքանչյուրը՝ միջինը 5.2 երկարությամբ:

Նախատեսվում է հետախուզահորերից վերցնել 1-ական նմուշ, ընդամենը՝ 9 նմուշ:

Նմուշարկումը կիրականացվի ակոսային եղանակով՝ օգտակար հանածոյին ուղղահայաց և ամբողջ հզորությամբ:

Վերցված նմուշները կենթարկվեն ֆիզիկամեխանիկական (լրիվ ցիկլով) փորձարկումների մասնագիտացված լաբորատորիայում:

Քիմիական և միներալոգիապետրոգրաֆիական ուսումնասիրությունների համար նախատեսվում է համապատասխանաբար վերցնել 4-ական նմուշ:

02543163
ՓՈՐՁԱՔՆՆՉԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЭКСПЕРТИЗЫ
COMMISSION OF EXPERTS

Նախատեսվում է կատարել օգտակար հանածոյի ֆիզիկամեխանիկական փորձարկումներ, քիմիական և միներոլապետրոգրաֆիական ուսումնասիրություններ:

Նախքան լաբորատորիա ուղարկելը նմուշները տեղում կենթարկվեն մշակման:

Հանուկային նմուշները համարակալվում և դասավորվում են հատուկ արկղներում, ապա ուղարկվում լաբորատորիա լրիվ ծրագրով ֆիզիկամեխանիկական փորձարկումների համար:

Ակոսային նմուշների մշակումը կկատարվի հետևյալ կերպ՝ նմուշարկված ամբողջ ԱԿԽ-ի կուտակը կլցվի բրեզենտե փռվածքի վրա, կխառնվի և միանգամյա կրճատման միջոցով կհասցվի 15կգ, որը և կկազմի շարքային նմուշի նյութը: Վերջինս կլցվի առանձին պարկերի մեջ, կպիտակավորվի և նոր միայն կուղարկվի լաբորատորիա լրիվ ծրագրով ֆիզիկամեխանիկական փորձարկումների համար:

Հետախուզվող տարածքում ինժեներաերկրաբանական և հիդրոերկրաբանական պայմանների պարզաբանման նպատակով նախատեսվում է կատարել համապատասխան դիտարկումներ՝ ջրաբեր հորիզոնների և գեոդինամիկ երևույթների առկայությունը պարզաբանելու համար:

Տեղամասի տարածքում և անցած հետախուզական փորվածքներում СРП–68-01 (N596) ռադիոչափիչ սարքով նախատեսվում է չափել ավազակոպճային կուտակի ռադիոակտիվությունը:

Կկառուցվի 16 հորատման հրապարակ, յուրաքանչյուրը 35մ^2 մակերեսով: Ընդհանուր մակերեսը կկազմի՝ 16x35= 560.0մ^2

Ռեկուլտիվացիայի ենթակա ընդհանուր մակերեսը տեղամասում կազմում է՝ 614մ^2, այդ թվում հորատհրապարակներ՝ 560մ^2, հետախուզահորեր՝ 54մ^2: Ռեկուլտիվացիայի ընդհանուր գումարը կկազմի 219286 ՀՀ դրամ:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները.

-նավթամթերքների պահեստավորում և պահում արտադրական հրապարակում, հատուկ հատկացված տեղում(բացօթյա, կամ ծածկի տակ պահեստ), ինչին տրվում է համապատասխան թեքություն, ինչն ապահովում է թափված նավթամթերքների հոսքը դեպի այն հավաքող բետոնապատված փոսը:

- Արտաթորվող թունավոր նյութերի չեզոքացուցիչ սարքերի տեղադրում:

-Փոշենստեցման նպատակով ճանապարհների ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին:

-Կեղտաջրերի հավաքում հորատիպ զուգարանում, որը հետագայում դատարկում են հատուկ ծառայության ուժերով:

-Արաքս գետի ջրերի վրա ազդեցությունների բացառում, աշխատանքների դադարեցում, գետի վարարման շրջանում:

-Կենցաղային աղբի հավաքում հատուկ անթափանց պոլիէթիլենային տոպրակների մեջ (մինչև 35լ տարողությամբ), ընկերության սեփական ավտոտրանսպորտով տեղափոխում մոտակա աղբավայր: Տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ կկնքվի պայմանագիր:

ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

Փորձաքննական գործընթացում ստացվել է կարծիք, համաձայն ինչի՝ ներկայացված կոորդինատներով հայցվող տարածքը (մակերեսը՝ 31.02հա) հարում է ՀՀ պետական սահմանի վրա տեղակայված ինժեներատեխնիկական կառույցներին և նախատեսվող գործունեությունը հետագայում կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ՀՀ պետական սահմանի պահպանության վրա:

Ելնելով վերոգրյալից «Ավազ-1» ՍՊԸ-ի կողմից հայցվող տարածքում նախատեսվող աշխատանքների իրականացումը նպատակահարմար չէ:

Ստացվել է կարծիք նաև, որ հայցվող տարածքում հանդիպում են կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված հետևյալ տեսակները.

- Բզակտուց (Recurvirostra avosetta)՝ կարգավիճակը Հայաստանում խիստ հազվագյուտ, սակավաթիվ տեսակ է: Տեսակն ընդգրկված է ԲՊՍՄ Կարմիր ցուցակում (ver. 3.1) «Least Concern» կարգավիճակով: Բնության պահպանության միջազգային միության Կարմիր ցուցակի չափորոշիչներով գնահատվում է որպես «Խոցելի»՝ VU D1:
- Սովորական ֆլամինգո (Phoenicopterus roseus Pallas)՝ կարգավիճակը անհետացող տեսակ է: Գրանցված է նախկին ԽՍՀՄ Կարմիր գրքում: Տեսակն ընդգրկված է ԲՊՍՄ Կարմիր ցուցակում (ver. 3.1) «Least Concern» կարգավիճակով: Բնության պահպանության միջազգային միության Կարմիր ցուցակի չափորոշիչներով գնահատվում է որպես «Տվյալների անբավարարություն» կատեգորիա՝ DD:

Վերոնշյալ տեսակների, դրանց պահպանության միջոցառումների վերաբերյալ, ընկերությունը նախնական գնահատման հայտում տեղեկատվություն չի ներկայացրել:

Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, ներքին գործերի, նախարարությունները, կադաստրի կոմիտեն, ինչպես նաև Արմավիրի մարզպետարանը:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, փորձաքննության փուլերում, Արմավիրի մարզի Մեծամոր խոշորացված համայնքի Գետաշեն բնակավայրում անցկացվել է հանրային քննարկում:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

Արմավիրի մարզի Գետաշենի ավազակոպճային խառնուրդի հանքավայրի Արևելյան տեղամասի օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ տրվում է փորձաքննական բացասական եզրակացություն:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնագետ՝ Հովիկ Մեսրոպյան